

PERSOONLIJK
Minister van Volksgezondheid, Welzijn en
Sport, viceminister-president
Postbus 20350
25100 EJ DEN HAAG

Lange Voorhout 8
Postbus 20015
2500 EA Den Haag
T 070-3424344
E voorlichting@rekenkamer.nl
W www.rekenkamer.nl

DATUM 18 december 2019

BETREFT statuten oprichting privaatrechtelijke rechtspersoon Stichting Informatieknooppunt
zorgfraude; overleg artikel 4.7 Comptabiliteitswet 2016

Geachte heer De Jonge,

Met uw brief van 28 oktober 2019, kenmerk 1602239-197583-PZO, heeft u ons in het kader van artikel 4.7 van de Comptabiliteitswet 2016 (CW 2016) de statuten van de stichting Informatieknooppunt Zorgfraude (hierna: stichting IKZ) doen toekomen.

U bent voornemens om de stichting IKZ op te richten, die u vervolgens gaat aanwijzen als het Informatieknooppunt zorgfraude (IKZ) in de zin van het wetsvoorstel *Bevorderen samenwerking en rechtmatige zorg*. Het IKZ krijgt de wettelijke taak gegevens die voor de bestrijding van fraude in de zorg noodzakelijk zijn bijeen te brengen, aan te vullen ('verrijken') en aan de daartoe geëigende instantie(s) te verstrekken. Daarnaast krijgt het IKZ de wettelijke taak om op basis van de gegevens trends en ontwikkelingen te signaleren.

Over het wetsvoorstel *Bevorderen samenwerking en rechtmatige zorg* heeft eerder dit jaar overleg plaatsgevonden op grond van artikel 7.40 van de CW 2016. In onze brief van 26 augustus 2019, kenmerk 19007479 R, hebben wij onze aandachtspunten bij het wetsvoorstel meegegeven. In deze brief gaan we op grond van artikel 4.7 van de CW 2016 in op de voorgenomen oprichting van de stichting IKZ.

In uw brief geeft u aan dat er na onze brief van augustus jl. – in aanloop naar de bespreking van het wetsvoorstel in de onderraad - nog een onderdeel is toegevoegd aan het wetsvoorstel. Het betreft gegevensuitwisseling tussen het IKZ en gemeenten via de stichting Inlichtingenbureau (IB). Voor de volledigheid heeft u het aangepaste wetsvoorstel meegezonden. Aanvullend op onze aandachtspunten bij de voorgenomen oprichting van de stichting hebben we getoetst welke gevolgen de toevoeging van het IB aan het wetsvoorstel heeft voor de taken en bevoegdheden van de Algemene Rekenkamer.

2/5

Over de statuten is op ambtelijk niveau overleg gevoerd met medewerkers van uw ministerie. Op basis van dit overleg, de ontvangen conceptstatuten en het aangepaste wetsvoorstel, brengen wij onderstaand enkele aandachtspunten onder uw aandacht.

Aandachtspunten bij de statuten

Het kabinet beoogt met het wetsvoorstel de gegevensuitwisseling tussen partijen die een rol hebben in de bestrijding van fraude in de zorg te bevorderen. Zij kiest er daarbij voor om een wettelijk geregelde taak buiten de Rijksoverheid te beleggen: zodra de stichting IKZ door de minister is aangewezen als IKZ, zal de stichting de in artikel 2.3 en 2.4 van het wetsvoorstel geregelde taken gaan uitvoeren.

De Algemene Rekenkamer treedt bij haar beoordeling op grond van artikel 4.7 van de CW 2016 niet in de beleidskeuze: de keuze om een stichting aan te wijzen die belast wordt met de uitvoering van de genoemde wettelijke taken beschouwen wij als gegeven. Wij benadrukken wel dat het omvormen van het reeds bestaande samenwerkingsverband IKZ naar de stichting IKZ (extra) verplichtingen en verantwoordelijkheden met zich meebrengt, voor zowel de organisatie als de minister.

Hieronder gaan we nader in op onze aandachtspunten bij:

- de relatie tussen de minister van VWS en de stichting IKZ;
- de interne governance van de voorgenomen stichting IKZ.

Relatie minister en stichting IKZ

Zoals wij ook aangaven in onze brief van 26 augustus jl., kan de stichting die als IKZ wordt aangewezen, worden aangemerkt als rechtspersoon met een wettelijke taak (rwt). In de CW 2016 is de reikwijdte van het toezicht van ministers op rwt's geregeld. Dit toezicht op rwt's dient zich uit te strekken tot de doelmatige en

doeltreffende uitvoering van de wettelijke taak en de naleving van de voorwaarden die bij of krachtens de wet aan het beheer van de publieke financiële middelen worden gesteld. 3/5

Wij zien dat de conceptstatuten van de stichting IKZ voorzien in verschillende bevoegdheden voor de minister van VWS ten aanzien van de stichting. Zo benoemt de minister het bestuur van de stichting en kan de stichting haar statuten alleen wijzigen met goedkeuring van de minister van VWS.

Zoals wij ook in onze eerdere brief benadrukten, achten wij het van belang dat de relatie tussen de minister en het IKZ niet uitsluitend via de stichtingsstatuten vorm krijgt. Aangezien het wetsvoorstel niet specifiek de stichting IKZ belast met de uitvoering van wettelijke taken, kan de minister van VWS - in theorie - op termijn een andere (reeds bestaande) rechtspersoon aanwijzen, die als IKZ gaat functioneren. Mocht de minister op termijn besluiten een andere rechtspersoon aan te wijzen, dan vervallen de voorliggende statuten en daarmee ook de daarin opgenomen bevoegdheden en waarborgen.

Om ook dan een goede verantwoordings- en toezichtrelatie tussen de minister van VWS en IKZ te kunnen waarborgen, bevelen wij u aan om na te gaan welke bevoegdheden een wettelijke basis vereisen. Op basis van het toegezonden wetsvoorstel constateren wij dat u - in navolging van onze aandachtspunten bij het wetsvoorstel - voornemens bent om in lagere regelgeving regels te stellen met betrekking tot de inrichting en het beheer van en verantwoording door het IKZ. Hierin zal u onder meer goed moeten regelen hoe de minister van VWS de noodzakelijke (verantwoordings)informatie van de instelling ontvangt en beschikt over voldoende interventiemogelijkheden. Daarnaast geven wij u mee om in deze regelgeving ook andere (organisatorische) waarborgen en kaders vast te leggen ten aanzien van de instelling die als IKZ wordt aangewezen. Te denken valt aan een bepaling over het administratief scheiden van publieke en private geldstromen en daarbij vast te leggen wat er met deze middelen gebeurt als de minister de aanwijzing intrekt.

Interne governance van stichting IKZ

Ten aanzien van de interne governance van de stichting merken wij het volgende op.

Onverenigbaarheid van functies

In de conceptstatuten is vastgelegd dat er geen ambtenaren zitting hebben in de Raad van Bestuur. Voor het waarborgen van de onafhankelijkheid van de stichting, zouden ons inziens ook andere functies expliciet moeten worden uitgesloten. Het gaat bijvoorbeeld om bestuurders en medewerkers van de VNG, ZN, individuele zorgverzekeraars en zorginstellingen.

Status Raad van Advies

De stichting IKZ kent naast de Raad van Bestuur een Raad van Advies, die de Raad van Bestuur gevraagd en ongevraagd kan adviseren. We vinden dat uit de conceptstatuten niet eenduidig blijkt wat de rol en status van de Raad van Advies is. Dit lichten we hieronder toe.

In de conceptstatuten is geregeld wie lid van de Raad van Advies zijn: de VNG, ZN, de minister en iedere 'Betrokken instantie' die door de Raad van Bestuur is toegelaten. Dit wekt de indruk dat de Raad van Advies een orgaan is waarin bij het IKZ betrokken partijen zitting én inspraak hebben. Tegelijkertijd valt op dat de Raad van Bestuur het lidmaatschap van leden van de Raad van Advies kan beëindigen en/of kan beslissen dat een door een lid aangewezen vertegenwoordiger niet langer de rechten en plichten die zijn verbonden aan het lidmaatschap mag uitoefenen. Hiermee wordt de mogelijkheid gecreëerd voor de Raad van Bestuur om te selecteren wie er in de Raad van Advies zitten en het lidmaatschap van de leden op te zeggen. Deze bepalingen verhouden zich naar ons idee niet goed tot een orgaan dat de functie heeft betrokken partijen inspraak te geven.

De onduidelijkheid over de positie van de Raad van Advies zien we ook terug in de taakomschrijving. In de conceptstatuten is vastgelegd dat adviezen van de Raad van Advies niet bindend zijn. Tegelijkertijd is in de conceptstatuten bepaald dat de Raad van Advies een profielschets vaststelt voor de samenstelling van de Raad van Bestuur. Deze profielschets wordt opgenomen in het jaarverslag van de stichting. Het is ons niet duidelijk in hoeverre de profielschets bindend is, of moet worden gezien als een advies.

Taak en bevoegdheden Algemene Rekenkamer

De instelling die als IKZ wordt aangewezen zal de in artikel 2.3 en 2.4 van het wetsvoorstel geregelde taken gaan uitvoeren. Bovendien blijkt uit de statuten (artikel 4) dat u van plan bent de stichting te gaan financieren met een subsidie. Is

hiervan straks inderdaad sprake dat kan de instelling worden aangemerkt als een rwt, in de zin van de CW 2016. De Algemene Rekenkamer is bij deze aangewezen instelling bevoegd tot onderzoek ter plaatse op basis van artikel 7.24, tweede lid onder b, artikel 7.25 en 7.34 van de Comptabiliteitswet 2016.

5/5

Voor wat betreft de toevoeging van het IB aan het wetsvoorstel: Het IB wordt op dit moment aangemerkt als rwt voor de wettelijke taken die zij uitvoert op het gebied van de sociale zekerheid, waaronder de gegevensuitwisseling op grond van de wetten voor oudere werklozen¹. Uit het wetsvoorstel en bijbehorende memorie van toelichting blijkt niet hoe het Inlichtingenbureau gefinancierd zal worden voor de taken op grond van onderhavig wetsvoorstel. Wij verzoeken u dit te verhelderen. Het is nu niet duidelijk of het Inlichtingenbureau ook voor deze taken als rwt kan worden aangemerkt. Hierdoor is niet duidelijk of de controletaak en –bevoegdheden van de Algemene Rekenkamer zich ook uitstrekken tot deze wettelijke taken en de eventueel daaraan gekoppelde publieke geldstroom.

Bekostiging Inlichtingenbureau mogelijk onrechtmatig

Tot slot merken wij nog het volgende op. Volgens de memorie van toelichting bij het ontvangen wetsvoorstel wordt het Inlichtingenbureau voor een deel gefinancierd vanuit het Gemeentefonds. Dit vinden wij opmerkelijk. Op basis van de Financiële-verhoudingswet moeten de uitgaven uit het Gemeentefonds ten goede komen aan de gemeenten; betalingen vanuit het Gemeentefonds aan organisaties merkt de Algemene Rekenkamer aan als onrechtmatig.²

Wij verzoeken u een afschrift van deze brief bij uw voornemen tot oprichting van de stichting mee te sturen naar de Staten-Generaal.

Algemene Rekenkamer

drs. A. P. (Arno) Visser,
president

drs. C. (Cornelis) van der Werf,
secretaris

¹ Zoals de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) en de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ).

² Algemene Rekenkamer (2016), *Resultaten Verantwoordingsonderzoek 2015 bij het Gemeentefonds*. Bijlage bij: Tweede Kamer, vergaderjaar 2015-2016, 34 475 B, nr. 2.